

Bijbelstudie

Jonna Bakker en Mark Druijff

Alles en iedereen

1 Timoteüs 2

I Timoteüs 2

1 Ik vermaan u dan allereerst smekingen, gebeden, voorbeden en dankzeggingen te doen voor alle mensen, **2** voor koningen en alle hooggeplaatsten, opdat wij een stil en rustig leven mogen leiden in alle godsvrucht en waardigheid. **3** Dit is goed en aangenaam voor God, onze Heiland, **4** die wil, dat alle mensen behouden worden en tot erkenning der waarheid komen.

5 Want er is één God en ook één middelaar tussen God en mensen, de mens Christus Jezus, **6** die Zich gegeven heeft tot een losprijs voor allen; en daarvan wordt getuigd te juister tijd. **7** En ik ben daartoe als een verkondiger en een apostel gesteld – ik spreek waarheid en geen leugen – als een leermeester der heidenen in geloof en waarheid.

8 Ik wil dan, dat de mannen op iedere plaats bidden met opheffing van heilige handen, zonder toorn en twist. **9** Evenzo, dat de vrouwen zich sieren met waardige klederdracht, zedig en ingetogen, niet met haarvlechten en goud of paarden en kostbare kleding, **10** maar – zó immers betaamt het vrouwen, die voor haar godsvrucht uitkomen – door goede werken.

11 Een vrouw moet zich rustig, in alle onderdanigheid, laten onderrichten, **12** maar ik sta niet toe, dat een vrouw onderricht geeft of gezag over de man heeft; zij moet zich rustig houden. **13** Want eerst is Adam geformeerd, en daarna Eva. **14** En Adam heeft zich niet laten verleiden, maar de vrouw is door de verleiding in overtreding gevallen; **15** doch zij zal behouden worden, kinderen ter wereld brengende, indien zij blijft in geloof, liefde en heiliging, met ingetogenheid.

I Persoonlijk luisteren

Vooraf – De handleiding

Misschien herken je het wel. Je hebt iets nieuws gekocht, een ingewikkeld apparaat met een heleboel functies. Natuurlijk ben je benieuwd en als je thuis bent, ga je je nieuwe aankoop gelijk uitproberen. Maar je loopt vast, misschien toch even de gebruiksaanwijzing checken?

Timoteüs krijgt meteen de gebruiksaanwijzing van Paulus, want met alleen de aanwijzingen dat de dwaalleer bestreden moet worden, dat de goede leer verkondigd moet worden en dat de wet wettig gebruikt moet worden, zou de moed je in de schoenen zakken. Wat er de volgende hoofdstukken volgt is een soort gebruiksaanwijzing of een 'stappenplan' naar een goed functionerende gemeente.

Paulus geeft aan wat er dan wel en niet moet gebeuren. Hij maakt duidelijk wat de bedoeling is, in het komende hoofdstuk werkt hij het heel concreet uit voor het leven in de maatschappij, maar ook voor het persoonlijke leven voor mannen en vrouwen. Vooral het gedeelte over de plaats van de vrouw heeft in de loop van de tijd veel stof doen opwaaien. De redenering kunnen we niet volgen, vinden we eigenlijk onlogisch. Hopelijk komen we door er beter naar te kijken, wat verder.

De eerste dag – Bidden voor de baas (2:1-4)

Informatief

Je zou verwachten dat Paulus begint met een belangrijk thema voor in de gemeente. Iets over het gemeente-zijn, liefde voor elkaar. Maar nee, niets van dat alles. Allereerst, zegt hij, moeten jullie bidden voor de overheid, voor de bazen van het land. Dat verwacht je niet, de overheid in die dagen leek wel een beetje op de overheid in onze tijd. Niet dat christenen onderdrukt werden, maar toch, de overheid maakte keuzes waar je als christen niet echt achter kunt staan. Waarom dan toch die vreemde opdracht? Zou jij willen bidden voor een antichristelijke partij?

Het heeft een reden: het gaat om het belang van de gemeente. De overheid is het die ervoor kan zorgen dat er rust is. En daardoor kan de gemeente door hun levenswandel het evangelie verspreiden. En dat is waar het uiteindelijk om gaat: God wil dat iedereen gered wordt en daarom moeten zij de waarheid leren kennen.

Overdenken

- a. Hoe kijk je aan tegen de overheid? Vind je het nodig om voor de overheid te bidden?
- b. Door een bepaalde levensstijl, kun je laten zien dat je christen bent. Hoe geeft je dit vorm in jouw leven? Vind je het moeilijk?

Gebed

- ⇒ Dank voor de godsdienstvrijheid die we in Nederland hebben en bid voor de overheid.
- ⇒ Bid voor de gemeente waar je bij hoort en voor andere gemeenten. We laten met elkaar vaak niet een te best beeld zien van het christendom.

De tweede dag – De waarheid (2:5-7)

Informatief

Ooit een boete gehad? Dat is behoorlijk balen, je bent toch al snel 50 euro kwijt en je hebt er niets voor. Tenminste, ik denk niet dat een halve minuut eerder op je bestemming aankomen je dat waard is. Het zou mooi zijn als iemand dat voor je zou willen betalen, maar dikke kans dat je dat zelf moet doen, want jij zat achter het stuur. Hier gaat het anders. De torenhoge boete elk mens heeft, wordt wel betaald door een Ander. En Hij heeft er zelf voor gekozen om dat te doen.

Ja goed, maar dat zegt Paulus, wie zegt dat het waar is? Dit is een eeuwenoude vraag, waarvan gezegd wordt dat deze niet te beantwoorden is. Paulus beweert het wel te weten: hij stelt dat het de waarheid is, die iedereen moet weten. Dat is zelfs de wens van God zelf. Hij wil dat iedereen gered wordt en tot kennis van de waarheid komt. En daarom stuurt Hij er mensen op uit met de boodschap van de waarheid.

Overdenken

- a. Je zult best wel eens iemand tegenkomen die zegt dat iedereen zijn eigen waarheid heeft en dat christenen dus niet moeten denken dat alleen zij het bij het rechte eind hebben. Hoe ga je hiermee om?
- b. God wil dat iedereen gered wordt. Hoe kijk je hier zelf naar, wil je inderdaad dat alle mensen gered worden?

Gebed

- ⇒ Dank Jezus dat Hij onze boetes volledig betaald heeft.
- ⇒ Bid ervoor dat je kansen hebt om de waarheid door te geven.

De derde dag – m/v (2:8-15)

Informatief

Hoe bereid jij je voor op de kerkdienst? Huh, dacht ik, ik kom mijn bed uit, heb mijn vaste ochtend-ritueel en ga naar de kerk. Niets bijzonders. En dan dit stukje. Over je houding in de kerkdienst en ook over je voorbereiding erop. Paulus geeft voorschriften, zelfs voor vrouwen andere dan voor mannen...

Mannen moeten in de gemeente bidden, met opgeheven handen. Een letterlijke houding, maar die houding en het gebed hebben geen zin als de innerlijke houding niet goed is. Als de mannen bidden in de samenkomsten, moeten zij dat doen zonder dat ze ruzie hebben. Als je een conflict met de baas hebt, kun je dus niet bidden. Dus: eerst je ruzie bijleggen en dan naar de kerk.

En op die manier moeten vrouwen zich ook voorbereiden. Ze moeten niet op zo'n manier naar de kerk gaan, dat het lijkt of ze een modeshow moeten lopen. Vrouwen hoeven zich niet buitensporig op te maken om mooi te zijn, want goede werken maken een vrouw mooi.

Overdenken

- a. Denk eens na over je voorbereiding op een kerkdienst of een bijeenkomst op een kring.
- b. Het gaat in de tekst over innerlijke houding, maar ook over uiterlijke houding. Een voorbeeld hiervan is de gebedshouding: met opgeheven handen. Denk er eens over wat voor jou de 'ideale' gebedshouding is en wat je daarmee uitdrukt.

Gebed

- ⇒ Bid voor de samenkomsten van de gemeente.
- ⇒ En voor de mensen die er komen, bid dat zij met de goede innerlijke houding komen.

II Samen luisteren

De draad kwijt

Waar hadden we het ook al weer over? Het gebeurt nog al eens in een gesprek dat je afdwaalt van het thema waarover je het had. Iets schiet je te binnen, je hebt het erover en voor je het weet ben je weer vergeten waar het nou eigenlijk over ging. Paulus heeft hier geen last van. Het lijkt erop of hij steeds afwijkt van zijn thema, maar dan pakt hij het toch weer op.

Want waar ging het ook al weer over? Dat Jezus mensen wil redden. In het eerste hoofdstuk werd duidelijk dat Paulus gered werd door Jezus Christus. Deze lijn gaat verder: God wil dat alle mensen gered worden. Niet alleen de Joden, zoals de Joden zelf wel dachten, maar iedereen, ook heidenen. Dat is de kern van het verhaal van Paulus. En de opdracht die hij geeft is dan ook om te bidden voor de overheid, als die de christenen goed gezind is, biedt dat kansen voor de verspreiding van het evangelie.

Binnen de gemeente is dat bidden voorbehouden aan de mannen. Net als het voorgaan in de gemeente. Deze tekst over vrouwen heeft veel stof doen opwaaien in de kerk. Het wordt dan ook wel afgedaan met: 'Paulus verkondigt hier zijn eigen mening, kijk maar in vers 8.' Maar dat is niet het geval, want daarvoor heeft hij gezegd dat hij als verkondiger van het evangelie is gesteld. Hij heeft gezag van God ontvangen en dat gezag gebruikt hij hier ook.

Vooraf de argumentatie komt vreemd op ons over. Omdat Adam eerst is geschapen, en Eva erna, mag de vrouw geen gezag uitoefenen. En omdat Eva verleid is, mag ze niet over de man heersen. Lijkt ons niet echt logisch. Een korte toelichting: Eva is geschapen om Adam aan te vullen. Adam is geschapen om te leiden, de vrouw vult hem aan en is er dus om te volgen. Verder wordt gezegd dat de vrouw gevoeliger is voor geestelijke beïnvloeding en daardoor is ze niet geschikt om de leiding te hebben. Paulus gaat ervan uit dat man en vrouw met een andere functie zijn geschapen en dat ze, om het beste tot hun recht te komen, zich daaraan moeten houden. Een vrouw hoeft zich niet te gedragen als een man. En een man niet als een vrouw, al kan hij dat niet eens. Omdat het moederschap niet weggelegd is voor een man. Het moederschap is voor een vrouw geen voorwaarde om gered te worden, maar het zijn wel de omstandigheden waarin ze gered wordt.

Terug naar de kern: het gaat er in alles om dat mensen gered worden. Niet om de regeltjes, maar om de verkondiging van het evangelie. En dat kan zowel de man als de vrouw doen.

Aantekeningen

1. 'Allereerst.' Geeft het belang van het gebed aan.
'Smekingen, gebeden, voorbeden, dankzeggingen.' Dit zijn de verschillende aspecten van het gebed.
'Alle.' Dus niet alleen voor een bepaalde categorie, gelovigen bijvoorbeeld, maar voor alle mensen.
2. 'Opdat.' Het eerste doel van het gebed is dat de overheid de ruimte laat voor godsdienst.
'Stil en rustig.' Het ene slaat op met rust gelaten worden, het tweede op een innerlijke rust (gerust zijn).
3. 'Goed en aangenaam voor God.' Godsdienstvrijheid biedt gelegenheid voor de verspreiding van het evangelie.
'Voor.' Is te vertalen met 'voor het aangezicht van' hierin zit ook de betekenis dat God op zijn troon zit en heerst en rechtspreekt, ook over de koningen.
4. 'Behouden worden en tot erkenning der waarheid komen.' Het behouden worden en tot erkenning van de waarheid komen staan naast elkaar, het een kan niet zonder het ander.
'Kennis.' Is niet alleen met het hoofd, maar een doorleefde kennis.
5. De verzen 5 en 6 vormen samen waarschijnlijk een vroeg/christelijke geloofsbelijdenis, en deze belijdenis heeft dezelfde aanhef als de Joodse geloofsbelijdenis.
'Eén Middelaar.' Staat tegenover de leer van de Joden en van de gnostici.
'Mens Jezus.' Godheid wordt niet genoemd, het gaat er hier om dat een mens de straf van heel de mensheid moest dragen.

6. 'Zich.' Jezus gaf zichzelf, dus vrijwillig.
 'Allen.' In vs. 4 werd duidelijk dat God wil dat alle mensen gered worden. Daarom heeft Jezus de losprijs voor alle mensen betaald, iedereen kan gered worden.
 'Daarvan.' Van het werk van Jezus.
 'Te juister tijd.' Hier wordt wel van gezegd dat het de tijd is, die God in zijn plan had opgenomen. Op Gods tijd, wordt het evangelie verkondigd.
7. 'En ik... apostel gesteld.' Paulus heeft de opdracht gekregen om het evangelie te verkondigen. Hij heeft zichzelf geen gezag gegeven, maar hij heeft het gekregen.
 'Ik spreek waarheid en geen leugen.' Beklemtoond dat Paulus niet liegt, waarschijnlijk tegenover gelovigen met een Joodse achtergrond die zijn apostelschap ter discussie stelden, omdat hij 'leraar der heidenen' is.
 'Heidenen.' Het evangelie is niet alleen voor de Joden, maar ook voor de heidenen, voor alle mensen.
 'Geloof en waarheid.' Parallel aan vers 4, hoofdthema's in de prediking van Paulus aan de heidenen.
8. 'Mannen.' Paulus volgt hier het Joodse gebruik dat alleen de mannen in de synagoge voorgingen.
 'Op iedere plaats.' De plaats van de samenkomst.
 'Opheffing van heilige handen.' Het met opgeheven handen bidden is een gebedshouding uit het Oude Testament.
 'Heilige handen.' Wil zeggen dat het handen zijn, waar geen schuld aan kleeft. Het drukt uit dat je weet dat je geheiligd voor God staat.
 'Toorn en twist.' Hierdoor worden de gebeden belemmerd. Moeten bijgelegd worden voordat je gaat bidden.
9. 'Evenzo.' Paulus gaat verder met de voorschriften voor het gebed in de gemeente. Nu gaat het over de vrouw.
 'Klederdracht.' Het Griekse woord kan ook vertaald worden met 'uiterlijk gedrag' en 'innerlijke houding' het gaat in eerste instantie dus niet om een kledingvoorschrift, maar om een houding, die tot uitdrukking komt in het gedrag.
10. 'Goede werken.' Door daden kan een vrouw zich mooi maken.
11. 'Rustig.' Het woord dat hiervoor gebruikt wordt, slaat op innerlijke rust en rustigheid. De vrouw moet het onderwijs aanvaarden en mag zelf niet met gezag onderwijzen of degene die onderwijst onderbreken.
 'In onderdanigheid.' Geen ongelijkwaardigheid, maar door de scheppingsorde wel onder de man gesteld (vs. 12) Het is juist een sympathieke tekst voor vrouwen: ze hoeven geen dingen te doen waar ze niet geschikt voor zijn.
12. 'Ik sta niet toe.' Is geen mening van Paulus, maar hij spreekt ook hier met apostolisch gezag.
 'Onderricht geeft of gezag heeft.' Onderwijzen en gezag hebben horen bij elkaar. Leerlingen luisterden naar wat de onderwijzer zei. Het onderwijs bestond ook uit straffen en vermanen. Deze manier van onderwijs past niet bij een vrouw, omdat ze ondergeschikt aan de man moet blijven.
13. Dat de vrouw geen gezag mag hebben over de man, is gegrond op de scheppingsorde. De vrouw is voor de man geschapen en niet andersom.
14. Dit vers geeft geen oorzaak van de ondergeschikte positie van de vrouw, maar geeft een toelichting. De vrouw is gevoeliger voor geestelijke beïnvloeding en is daarom niet geschikt om in

gemeente of gezin de leiding te hebben. Toen Eva de leiding nam, ging het mis. Ze had Adam moeten volgen.

15. 'Zij zal behouden worden.' Het lijkt erop dat er voorwaarden worden gesteld om behouden te worden. Dat is niet zo, het gaat om de omstandigheden waarin iemand gered wordt. De taak van vrouw is dus 'kinderen ter wereld brengen' beter vertaald: moederschap. 'zelfbeperking' krijgt de nadruk.

Vragen voor bespreking in de kring

Luisteren naar de tekst

1. Wat zijn 'smekingen, gebeden, voorbeden en dankzeggingen'? Waarom worden deze allemaal genoemd en wat betekent dat voor ons?
2. Wat zegt het terugkerende gebruik van 'alle mensen/allen'?
3. Waarom zou Paulus in de ik-vorm spreken?

Luisteren en horen

4. Hoe zie je de verhouding tussen de kerk en de staat?
5. Hoe zou je in de praktijk van het gemeente-zijn de rolverdeling tussen man en vrouw zichtbaar kunnen maken? Hoe is de situatie nu en waar zou je heen willen?
6. Op welke manier zou je er in de gemeente voor kunnen zorgen dat je de draad niet kwijtraakt?
7. God wil dat iedereen gered wordt. Hoe vind je dat? Vind je dit zelf wel eens moeilijk? Wat kun je zelf met deze gedachte?

'Als we zoveel behoefte aan informatie hadden, zou God wel een leraar gestuurd hebben. Als we zoveel behoefte aan technologie hadden, zou God wel een professor/ingenieur gestuurd hebben. Als we zoveel behoefte aan geld hadden, zou God wel een econoom gestuurd hebben. Maar omdat we zoveel behoefte aan vergeving hadden, heeft God een Redder gestuurd...'

(Anoniem)